

Kraton Chemical Oy - Lausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi biopolttoöljyn käytön edistämisestä, biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta sekä biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Kraton Oy kiittää mahdollisuudesta lähettää lausuntonsa hallituksen esitykseen ehdotetuista lakimuutoksista.

Kraton-konserni on maailman suurin mäntypohjaisten kemikaalien valmistaja. Käytämme niukkaa ja arvokasta mäntyöljyä raaka-aineenamme biopohjaisten kemikaalien valmistuksessa, korvaten öljypohjaisia ja muita vähemmän kestäviä raaka-aineita. Tuemme siksi vahvasti raaka-aineiden kestävää käyttöä edistävän lainsäädännön syntymistä.

Oulun biojalostamo on tärkeimpiä tuotantolaitoksiamme. Biopohjaisten mäntykemikaalien teollisuus on investoinut Suomessa jo liki sadan vuoden ajan tuottaakseen korkean lisäarvon innovatiivisia tuotteita mäntyöljystä. Samalla se on luonut kasvua ja työpaikkoja maahamme.

Hallituksen esitys ehdottaa biopolttoöljyn käytön edistämistä sekä niin sanotun jakeluvelvoitteen ja sen laiminlyönnin sanktioinnin jatkamista.

Haluamme kiinnittää huomiota erityisesti kolmeen biopolttoaineiden edistämiseen liittyvään seikkaan, millä on merkitystä myös biopohjaisten kemikaalien jalostuksessa: *arvokkaiden raaka-aineiden vaihtoehtoiseen käyttöön, jätehierarkian noudattamiseen sekä raaka-aineiden markkinavääritysten estämiseen.*

Arvokkaiden raaka-aineiden vaihtoehtoinen käyttö

Maailman suurimpana mäntyöljykemikaalien jalostajana Kratonille on tärkeää tuoda esille tämän arvokkaan raaka-aineen jo olemassa oleva vaihtoehtoinen käyttö biopohjaisten kemikaalien valmistuksessa. Hallituksen tavoitteet liikenteen päästöjen vähentämiseksi ovat sinällään tärkeät ja kannatettavat. Kaikki biopolttoaineiden mahdolliset raaka-aineet eivät kuitenkaan ole yhtäläisiä ja olemassa olevan muun kuin biopolttoaineiden korkean lisäarvon tuotanto tulisi ottaa huomioon lainsäädännössä.

Erityisesti pohjoisissa havumetsissä kasvaneista puista saatu mäntyöljy on kemiallisilta ominaisuuksiltaan erityisen arvokas raaka-aine biopohjaisten kemikaalien valmistuksessa. Mäntyöljystä saadaan erotettua mm. rasvahappoja, hartseja sekä steroleja, joita käytetään tuhansissa eri tuotteissa rakennus- ja terveystuotteisiin. Jatkuva tuotekehitys ja innovaatiot mäntyöljyn biojalostuksessa mahdollistavat niin teollisuuden eri haarojen muuttumisen vihreämmäksi kuin tuotteiden itsensä ominaisuuksien parantamisen.

Mäntyöljyä saadaan kuitenkin hyvin vähän selluntuotannon sivuvirtana. Tonnista sellua saadaan vain noin 40 kiloa mäntyöljyä. Euroopan-laajuinen vuotuinen tuotanto on noin 650.000 tonnissa ja globaalisti mäntyöljyä on saatavilla noin 2 000 000 tonnia vuodessa. Euroopassa on mäntyöljyä jalostavaa kemianteollisuuden kapasiteettia yli 600 000 tonnia ja sen lisäksi biopolttoaineen valmistusta, joka tarvitsee yli 300 000 tonnia mäntyöljyä käydessään täydellä kapasiteetilla. Kokonaiskapasiteetti mäntyöljyn käytölle on siis yli 900 000 tonnia vuodessa, mikä ylittää selvästi koko Euroopassa saatavilla olevan mäntyöljyn määrän 650 000 tonnia. Suomessa mäntyöljyä käyttävää kapasiteettia on n. 340 000 tonnia kemian puolella ja arviolta 150 000 tonnia biopolttoainepuolella. Tällä hetkellä Suomessa saati Euroopassa ei ole riittävää määrää mäntyöljyä kattamaan olemassa olevan kapasiteetin tarvetta. Erotus joudutaan kattamaan tuonnilla EU:n ulkopuolelta, niin Yhdysvalloista kuin Venäjältä edellyttäen, että ainetta on saatavilla. Tällä hetkellä Eurooppa ja Suomi

ovat siis nettotuojia.. Vaikka pitkäkuitusellun tuotanto kasvaa, ei se eivätkä Suomeen kaavailut uudet sellutehtaatkaan riittä ratkaisemaan jo syntyynyttä vajetta EU:n alueella .

Arvostetun saksalaisen Fraunhofer UMSICHT-instituutin tutkimuksen mukaisesti mäntyöljyn käyttö biopohjaisten kemikaalien valmistuksessa tuo nelinkertaiset taloudelliset edut, kaksikymmenkertaisesti työpaikkoja sekä neljänneksen vähemmän hiilidioksidipäästöjä verrattuna aineen käyttöön biopolttoainetuotannossa (1).

Hallituksen ja eduskunnan tähdätessä liikenteen päästöjen vähentämiseen, niiden tulisi ottaa huomioon erilaisten biopolttoaineiden raaka-aineiden muun korkeamman jalostusasteen jo olemassa olevan käytön ympäristövaikutukset suhteessa saman raaka-aineen käyttöön biopolttoaineena. Mäntyöljyn kohdalla on selvää, että ympäristön ja ilmasto vaikutusten osalta sen resurssiviisaampi käyttö on biopohjaisten kemikaalien raaka-aineena.

Jätehierarkia

Arvokkaat raaka-aineet tulisi pitää kierrossa mahdollisimman pitkään EU:n kiertotalousstrategian sekä jätehierarkian mukaisesti. Tämä näkyy vahvasti myös tulevassa uusiutuvan energian direktiivissä, missä jätehierarkian noudattaminen korostuu lakitekstissä.

Tehokas siirtyminen kohti ilmastoystävällisempää Suomea vaatii tukseen kaikki biotalouden sektorit, pelkillä liikenteen toimilla ei päästä optimaaliseen lopputulemaan. Polttoainekäyttöön sopivia raaka-aineita on useita ja uusia löytyy ja tutkitaan jatkuvasti. Ainutlaatuisten kemiallisten ominaisuuksiensa ansiosta mäntyöljyä kannattaa kuitenkin käyttää olemassa olevan korkeamman lisäarvon tuotannossa ennen suoraa energiakäyttöä tai käyttö biopolttoaineiden raaka-aineena.

Markkinavääristymät

Kuten tulevassa uusiutuvan energian direktiivin päivityksessä muodossa todetaan, jäsenmaiden tulee pitää huolta, ettei raaka-ainemarkkinoille synny vääristymiä kansallisen tukipolitiikan seurauksena. Lainsäädännöllä tai kansallisilla tukipolitiikoilla ei tule ohjata niukkoja raaka-aineita, kuten mäntyöljyä, jo olemassa olevasta korkeamman lisäarvon tuottavuuden tuotannosta biopolttoainekäyttöön. Jakeluvelvoitteet, kiintiöt ja sanktiot ovat yhtä lailla osa kansallista tukipolitiikkaa, kuin suora taloudellinen tuki polttoainevalmistajille.

Suomen tulisi taata tasa-arvoiset markkinat kaikille samaa raaka-ainetta käyttäville kestävän biotalouden haaroille osana resurssiviisasta kiertotaloutta. Kuten aiemmin esitetystä Fraunhofer UMSICHTin tutkimuksesta huomaa, taloudelliselta kannalta yhteiskunnan kokonaisetua ajatellessa ei ole järkevää kansallisella tukipolitiikalla vääristää raaka-aineiden markkinoita. Esityksen vaikutustenarvioinnista puuttuu ikävä kyllä kokonaan arviointi raaka-aineiden ja biomassan saatavuudesta sekä riittävyydestä myös muiden toimialojen toimijoille.

Mäntyöljyn biopohjainen jalostus on toiminut Suomessa (?) ilman tukia ja kannustimia jo lähes sadan vuoden ajan. Jatkuvalla innovaatiolla kykenemme tuottamaan asiakkaillemme laadukkaita ja kestäviä tuotteita, jolloin kilpailu avoimilla(?) markkinoilla onnistuu asiakkaillemme luomamme lisäarvon kautta. On niin yhteiskunnan talouden, työllisyyden kuin ympäristönkin kannalta parasta antaa markkinan ohjata rajallinen mäntyöljy parhaaseen biotalouskäyttöön.

Oulussa 31.7.2018

Kunnioittavasti

Kraton Chemical Oy

Ari Venminen

Toimitusjohtaja

Fraunhofer Institute for Environmental, Safety and Energy Technology UMSICHT: *Analysis Of The European Crude Tall Oil Industry- Environmental Impact, Socio-Economic Value & Downstream Potential*. Oberhauser, 11.5.2016.